

Klagenemnda for offentlige anskaffelser

Saken gjelder: Ulovlig direkte anskaffelse. De generelle kravene i § 4. Ulovlig tildelingskriterium. Tildelingsevaluering. Klassifisering av anskaffelsen.

Innklagede kunngjorde en konkurranse for inngåelse av rammeavtale om skogrydding av distribusjonsnettet i Nordland fylke for året 2025. Klager anførte blant annet at innklagede hadde vesentlig endret konkurransegrunnlaget, og dermed den senere inngåtte kontrakten, ved å ta ut en opsjon knyttet til rydding av regionalnettet. Det var også anført at tildelingskriteriene var ulovlige, og at det var foretatt en ulovlig tilbudsevaluering under priskriteriet. Klagenemnda kom til at innklagede hadde foretatt en tilbudsevaluering i strid med de grunnleggende prinsippene i anskaffelsesloven § 4.

Klagenemndas avgjørelse 28. oktober 2025 i sak 2025/0511

Klager: Silvanord AS

Innklaget: Arva AS

Klagenemndas medlemmer: Tarjei Bekkedal, Bjørn Berg og Hallgrim Fagervold

Bakgrunn:

- (1) Arva AS (heretter *innklagede*) inviterte 16. desember 2024 til prekvalifisering for anskaffelse av rammeavtale om skogrydding av distribusjonsnettet i Nordland for året 2025. I kunngjøringen av konkurransen var det ikke oppgitt estimert verdi.
- (2) Den kommende konkurransen skulle ifølge invitasjonen gjennomføres som en «[k]onkurranse med forhandling». Alle virksomhetene som ønsket å delta i konkurransen, måtte besvare interesseforespørsel/prekvalifiseringen. Bare de kvalifiserte leverandørene skulle få tilsendt konkurransegrunnlaget.
- (3) Det fremgikk videre i invitasjonen at «interesseforespørselen/prekvalifiseringen» ikke skulle gjelde for all skogrydding av kraftlinjer i hele innklagedes konsesjonsområde. Videre het det at forespørselen «vil omfatte rydding av distribusjonsnettet», og «rydding av regionalnettet [vil] inngå som opsjon».
- (4) Det nærmere omfanget av rammeavtalen var beskrevet slik i invitasjonen:

«Arvas planer for skogryddingen (vedlikeholdsryddingen) i 2025 består foreløpig av rydding av ca. 1900 daa distribusjonsnett. Videre planlegges det ryddet ca. 2600 daa regionalnett, og deler av dette omfanget vil inngå i konkurransen som en opsjon. For distribusjonsnettet vil hovedvekten av ryddingen i 2025 skje i Rødøy og Lurøy kommune. I tillegg skal det ryddes noe i Saltdal og Beiarn kommune. Når det gjelder regionalnettet vil hovedvekten skje i Rødøy og Fauske, men det planlegges også noe rydding i Sørfold og Saltdal kommune.

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

Det kan legges til at erfaringen er at det ofte tilkommer noe ytterligere skogrydding som valgte entreprenør får tilbud om å utføre.

[...]

Nærmere detaljer vedrørende omfang og innhold i tjenestene vil inngå i konkurransegrunnlaget som blir sendt ut til de leverandørene som blir kvalifisert.»

- (5) Leverandørene Næsbo Skog AS, Silvanord AS (heretter *klager*), og Norsk Skogrydding AS ble kvalifisert til konkurransen. Den 23. januar 2025 ble det publisert konkurranse til de kvalifiserte leverandørene. Tilbudsfristen var 12. februar 2025. Anskaffelsens verdi var ikke angitt.
- (6) I konkurransegrunnlaget som ble sendt ut til de kvalifiserte leverandørene, var det gjentatt at formålet med anskaffelsen var å inngå avtale om rydding av «*distribusjonsnettet i 2025. Videre [skulle] deler av den planlagte ryddingen av regionalnettet inngå i avtalen som en opsjon.*»
- (7) Det var gitt en nærmere beskrivelse av prosedyreformen, herunder forhandlinger i konkurransegrunnlaget punkt 1.4:

«[...] Det vil bli gjennomført forhandlinger med 2-3 tilbydere. Det vil dog kun bli gjennomført forhandlinger med tilbydere som på grunnlag av mottatt tilbud anses å ha reell mulighet til å vinne konkurransen. Forhandlingene kan bli gjennomført i ett eller flere trinn. Det betyr at enkelte tilbydere kan bli valgt bort allerede ved det første tilbudet. Utvelgelse til forhandlinger vil skje på grunnlag av evalueringen av de mottatte tilbud mot de oppgitte tildelingskriterier, jf pkt. 1.9.

[...] Det vil bli forhandlet om de sider av tilbudet som Arva finner grunnlag for.»

Tildelingskriteriene var angitt i konkurransegrunnlaget punkt 1.9, hvor det var oppgitt at innklagede ville velge det tilbudet som totalt hadde «*Beste forhold mellom pris eller kostnad og kvalitet*». Tildelingskriteriene var «*Økonomi/pris*» vektet 40 prosent, «*Klima og miljø*» vektet 30 prosent, og «*HMS, gjennomføringsevne og kompetanse*» vektet 30 prosent.

- (8) Tildelingskriteriet HMS, gjennomføringsevne og kompetanse var beskrevet slik:

«HMS:

HMS-rutiner knyttet til oppdraget. Tilbyder bes beskrive sine HMS-rutiner i eget vedlegg eller i tilbudsbrevet.

Gjennomføringsevne:

Ressurstilgang, mannskap/utstyr knyttet til oppdraget. Erfaring, – referanser og tilbakemeldinger fra oppgitte referanser.

Kompetanse:

Dokumentert, Kompetanse, kvalifikasjoner på oppgitt nøkkelpersonell, herunder også skogrydderne.

Erfaring – referanser herunder tilbakemeldinger fra oppgitte referanser.

Arva vil også vektlegge eventuelle egne erfaringer med tilbyder på lik linje som referanser som tilbyder selv oppgir.

I tilbudet skal det gis slik informasjon vedrørende ovenstående at en relevant vurdering kan skje.

Arva vil vurdere omfang og konsekvens av eventuelle forbehold mot avtalevilkårene, samt eventuelle forutsetninger og krav fra leverandøren. Dersom disse forholdene har økonomisk verdi vil disse blir vurdert under kriteriet "Økonomi". Alternativt blir de vurdert under de øvrige tildelingskriteriene dersom de har betydning for disse. [...]»

- (9) Vedlagt konkurransegrunnlaget var en ressursoversikt for personell og utstyr hvor leverandørene skulle blant annet oppgi navn på nøkkelpersoner og øvrige ansatte, hvilke roller de skulle ha, om de hadde dokumentert opplæring i bruk av motorsag/ryddesag, antall år relevant erfaring, om de snakker norsk/skandinavisk/engelsk, og eventuell annen relevant opplæring/kompetanse.

- (10) Tildelingskriteriet økonomi/pris var beskrevet slik:

«Økonomi / pris 40 %

- *Tilbudte enhetspriser*
- *Andre eventuelle relevante kostnader*
- *Dokumentert avlønning utover minstekrav i lovverk / tariff*
 - *Arva har generelt stort fokus på etisk handel, sosial dumping m.m. I denne anskaffelsen betyr dette konkret at dersom tilbyder kan dokumentere at skogrydderne som benyttes avlønnes høyere enn de minstekrav som gjelder i lov-/tariffmessige minstekrav (her Naturbruksoverenskomsten), så vil de bli premiert for det i evalueringssammenheng. Med avlønning menes her også avsetning til pensjon og feriepenger. De som dokumenterer at avlønner utover minstekravet får 25 % av "mer-avlønningen" godgjort i evalueringssammenheng. Eksempel: Dersom en tilbyder dokumenterer at deres skogryddere tjener 10 % mer enn minstesats vil Arva trekke 2,5 % fra tilbudssummen når vi evaluerer tilbudene. Tilbyder må i denne sammenheng både på tidspunkt for avgivelse av tilbudet og etter at kontraktsarbeidene har påbegynt, dokumentere avlønning av sine skogryddere*

Merk at for virksomheter som benytter akkordavlønning av sine skogryddere må oppgi hvilke timepriser de benytter for sine skogryddere (ved regningsarbeider og andre arbeider som lønnes etter medgått tid), samt om de har noen garantert minstelønn for akkordarbeidet. Videre må det dokumenteres at timeprisene er benyttet i et omfang som ikke er ubetydelig. Det er dette Arva kan forholde oss til i forhold til "mer-avlønning".»

- (11) I prisskjemaet var det tre ulike skjemaer, herunder ett skjema knyttet til rydding av distribusjonsnett, og ett for rydding av regionalnett. Både skjemaet for distribusjons- og regionalnett la opp til at leverandørene skulle utfylle enhetspriser oppgitt som ««Fast

pris pr daa ryddet areal HS-linje». Enhetsprisene var knyttet til områder i Nordland.. Områdene knyttet til distribusjonsnettet var Rødøy, Lurøy, Saltdal og Beiarn. For regionalnettet var det Rødøy, Fauske, Sørfold og Saltdal. Etter hver angivelse av område, stod det «ca xx dekar*». Det var altså ikke fylt ut hvor mange dekar skogryddingsareal som knyttet seg til hver av de ulike områdene. Stjernepunktet knyttet til distribusjonsnettet henviste til følgende formulering:*

«Kun bestander hvor det faktisk er skog under linja inngår i arealene som tegnes inn på ryddekartene. [Innklagede] har ikke eksakte estimater pr kommune. Totalt omfang for distribusjonsnett er estimert til ca 1 900 dekar. Hovedvekt vil dog være i Rødøy og Lurøy, mens det i Saltdal og Beiarn er veldig begrenset omfang på det som skal ryddes i 2024. Dette framgår godt av Undervedlegg 2.2 Arva Nordland plan skogrydding 2025»

- (12) For regionalnettet henviste stjernepunktet til en tilsvarende formulering, bortsett fra at det fremkom at *«[t]otalt omfang for regionalnett er estimert til ca 2 600 dekar»*. Hovedvekten skulle være *«Rødøy og Fauske, mens det i Saltdal og Sørfold»* skulle være *«begrenset omfang på det som skal ryddes i 2024»*.
- (13) Det tredje skjemaet som gjaldt timepriser for tilleggsarbeid, hadde ikke en tilsvarende enhetskolonne. Der skulle leverandørene oppgi timepriser for blant annet rydding og transport.
- (14) I dokumentet *«Undervedlegg 2.2. Arva Nordland plan skogrydding 2025»*, som var sitert i prisskjemaet, var det et kart over Nordland og de aktuelle kommunene som det skulle utføres skogrydding i. Kartet inneholdt påtegninger i rødt og blått, som indikerte lokasjonen til distribusjons-, og regionalnettet.
- (15) Priser og vederlag for skogryddingstjenestene, herunder tilleggsarbeider var videre beskrevet i konkurransens kontraktsmal. Der fremgikk blant annet følgende:

[...]Pålagt tilleggsarbeid skal kun utføres etter skriftlig bestilling av Nettskog eller Arva, og til avtalte timepriser i Vedlegg 2 Prisskjema. Dersom bestilling per telefon/mail er nødvendig (hasteoppdrag) skal slik bestilling alltid bekreftes skriftlig.

Ved arbeider som skal godtgjøres etter medgått tid kan Leverandøren fakturere timer for transport (i henhold til avtalens timepriser) fra/til anleggs-/overnattingssted iht planlagt arbeid.

Faktura for tilleggsarbeid skal sendes månedlig og etterskuddsvis.»

- (16) Det ble videre i konkurransegrunnlaget oppgitt følgende om avlønning dokumentert avlønning:

«De som dokumenterer at avlønner utover minstekravet får 25 % av «mer-avlønningen» godgjort i evalueringssammenheng, Eksempel: Dersom en tilbyder dokumenterer at deres skogryddere tjener 10 % mer enn minstesats vil [innklagede] trekke 2,5 % fra tilbudssummen når vi evaluerer tilbudene».

- (17) Før tilbudsfristens utløp mottok innklagede tilbud fra de tre kvalifiserte leverandørene. Klagers tilbudspris var 5 376 000 kroner ekskl. mva. Tilbudsprisen inkluderte ikke tilleggsarbeid. Før forhandlinger hadde Næsbø Skog AS oppnådd 8,28 poeng under

priskriteriet, 10 poeng under miljøkriteriet, og 10 poeng under kvalitetskriteriet. Dette ga totalt 9,31 vektete poeng.

- (18) Klager hadde oppnådd 10 poeng under priskriteriet, 9,90 poeng under miljøkriteriet og 7 poeng under kvalitetskriteriet. Dette ga totalt 9,07 vektete poeng.
- (19) Norsk Skogrydding AS oppnådde 6,13 poeng under økonomikriteriet, 9,90 under miljø, og 10 under kvalitetskriteriet, som ga 8,42 vektete poeng.
- (20) Innklagede valgte å gjennomføre forhandlinger med Næsbø Skog AS. Hverken klager eller Norsk Skogrydding AS ble invitert til forhandlinger.
- (21) Etter forhandlingene fikk Næsbø Skog AS anledning til å inngi et revidert tilbud. I dette reviderte tilbudet var prisene nedjustert.
- (22) I tildelingsbrev 26. februar 2025 ble leverandørene meddelt at Næsbø Skog AS (heretter *valgte leverandør*) hadde blitt tildelt rammeavtalen. I brevet fremgikk det oppdaterte poengsummer etter gjennomført forhandling. Valgte leverandør hadde fått justert poengscoren under priskriteriet fra 8,28 til 9,12. I tillegg ble også poengscoren til klager under kvalitetskriteriet justert opp fra 7 til 8:

<i>Evalueringskriterier</i>	<i>Vekttall</i>	<i>[Valgte leverandør]</i>		<i>[Klager]</i>	
Økonomi	40 %	9,12	3,65	10,00	4,00
Klima og miljø	30 %	10,00	3,00	9,90	2,97
HMS, gjennomføringsevne og kompetanse	30%	10,00	3,00	8,00	2,40
Sum	100	9,65		9,37	

- (23) I tildelingsbeslutningen var det gitt følgende begrunnelse for poenggivningen:

[Valgte leverandør] tilbyr gode priser, og får dermed en god poengscore på tildelingskriteriet Økonomi / pris. Videre får [valgte leverandør] full poengscore på tildelingskriteriene «Klima og miljø» og «HMS, gjennomføringsevne og kompetanse». Ved en vektet evaluering av de tre tildelingskriteriene kommer dermed [valgte leverandør] totalt best ut, og vurderes dermed å ha gitt det tilbudet i konkurransen som har «beste forhold mellom pris eller kostnad og kvalitet».

[Klager] har tilbudt priser som samlet gjør at dere kommer best ut på tildelingskriteriet Økonomi / pris. [Klager] får dermed full score på dette tildelingskriteriet. Differansen til [valgte leverandør] er dog liten. På tildelingskriteriet «Klima og miljø» har [valgte leverandør] i sin besvarelse forpliktet seg på en litt bedre måte enn [klager]. De reelle

forskjellene mellom leverandørene med tanke på klima- og miljøpåvirkning er dog helt marginale, da arbeidsmetodikk og bruk av maskiner m.m. er veldig likt. Vi har derfor kun gitt helt marginale forskjeller i poengscore på dette tildelingskriteriet.

På kriteriet HMS, gjennomføringsevne og kompetanse er det noe større poengforskjeller mellom tilbyderne. Vi vurderer selve besvarelsen til [valgte leverandør] som noe bedre enn [klagers] besvarelse, men størst betydning på dette kriteriet har referanser. [Valgte leverandør] får meget gode referanser, og vurderes derfor som noe bedre enn [klager].

[...]

I og med at dette er en konkurranse der kontraktsverdien er under terskelverdiene i forsyningsforskriften er det ikke noen karenstid knyttet til tildelingen.

[...]»

- (24) Klager påklaget tildelingsbeslutningen 26. februar 2025. I klagen ble det bedt om en nærmere redegjørelse for hvordan tildelingskriteriet «Økonomi/pris» var evaluert. Innklagede besvarte klagen i brev 28. februar 2025, og tok ikke klagen til følge. Til spørsmålet om poengberegning ved evaluering av økonomi/pris ble det blant annet skrevet:

«[Innklagede] har i prisskjemaet angitt et estimat på totalt ca. 1900 dekar for ryddingen av D-nettet. Vi hadde ikke spesifisert fordelingen av dette formatet, men henviste til kart som visuelt viste omtrentlig fordeling. Tilsvarende hadde vi oppgitt totalt mulig omfang for D-nettet (opsjon) på ca. 2600 dekar. Vi hadde heller ikke her angitt fordelingen mellom de ulike områdene nærmere enn ved å legge ved tegninger i kart.

[Innklagede] anser sannsynligheten for at opsjonen (R-nettet) kommer til anvendelse som liten. Av den grunn har vi ved vår evaluering (jfr. Poengsummer som er presentert for [klager]) kun lagt til grunn tilbudene på D-nettet, ikke R-nettet. Vi har lagt til grunn følgende fordeling av de 1900 dekar som er nevnt: Rødøy – 850, Lurøy 850, Saltdal 100, Beiarn 100

[...]

Videre ser vi også at, dersom vi hadde valgt å ta med rydding av R-nettet i evalueringsgrunnlaget, så ville det også kun medført marginale endringer i poengscore for på økonomikriteriet. De små endringene det ville gi, vil dog gå i retning av at den relative (prosentvise) forskjellen mellom [klager] og [valgte leverandør], og dermed også forskjellen i poengscore, hadde blitt litt mindre. Dette til tross for at [klager] totalt har lavere priser enn [valgte leverandør] også på R-nettet. Det skyldes at den prosentmessige prisforskjellen for R-nettet mindre enn for D-nettet. Den samme virkningen hadde det også hatt dersom vi hadde lagt til et antall timer med tilleggsarbeid i evalueringsgrunnlaget [...]]»

- (25) Videre uttalte innklagede følgende om konkurransens verdi:

«Nå var det nok aldri aktuelt å rydde alle områdene som inngår i R-nettet i 2025 gjennom denne rammeavtalen, men jeg ser at dette ikke framgår av konkurransegrunnlaget.

Vi har som ovenfor nevnt kommet til at rydding av R-nettet gjennom denne avtalen er lite aktuelt (og rydding av hele R-nettet er helt uaktuelt). Kontraktens verdi vil derfor bli klart innenfor terskelverdiene i forsyningsforskriften. Likevel ser vi at anskaffelsen, slik opsjonen er presentert i konkurransegrunnlaget, framstår som potensielt å kunne overstige terskelverdiene. Vi kan i den sammenheng informere om at vi ikke har signert noen kontrakt enda, og heller ikke vil gjøre det så lenge vi er i denne dialogen med [klager]. (Vi vil også nevne at konkurransen ble kunngjort offentlig i Achilles, og dermed i så måte oppfyller kravene til anskaffelser over terskelverdiene).»

- (26) Den 1. mars 2025 påklaget klager igjen tildelingsbeslutningen. Dette ble besvart av innklagede i brev samme dag. Det ble også gjennomført et møte mellom innklagede og klager. Klager tok på nytt kontakt med innklagede i brev 12. mars 2025, og ga der en utvidet begrunnelse for klagen. Det ble samtidig bedt om innsyn i valgte leverandørs tilbud.

- (27) Innklagede besvarte klagen 14. mars 2025 og opplyste blant annet:

«Det er nå bestemt at det ikke vil bli aktuelt å utløse noen deler av opsjonen. Kontrakten som skal inngås omfatter altså planlagt rydding i distribusjonsnettet, og har en verdi på ca. kr 2,5 millioner. Kontrakten som vil bli inngått har således en verdi under EØS-terskel».

- (28) I e-post samme dag ga innklagede følgende opplysninger om hvordan verdien til anskaffelsen var vurdert:

«Det foreligger ikke et skriftlig estimat. Estimater er imidlertid gjort på grunnlag av omfanget (antall dekar) multiplisert med estimerte priser pr dekar, der [innklagede] også hensyntok forventet prisøkning/indeksregulering. [Innklagede] har gjennomført flere «nøyaktig like» anskaffelser i de senere årene. Dette er derfor et kvalifisert prisestimat. For øvrig så ble omfanget bestemt av budsjettmessige årsaker. [Innklagede] har satt av om lag kr 2 500 000,- til vedlikeholdsrydding av D-nettet for 2025. Når det gjelder dette, så underbygger tilbudsprisene fra leverandørene at estimat av vedlikeholdsrydding av D-nettet for 2025 var forsvarlig satt.

Når det gjelder opsjonen ble det gjort på samme måte. Anskaffelsen skulle kunngjøres, så det var ikke nødvendig med omfattende vurderinger omkring estimat – ut over det som allerede er nevnt.»

- (29) Kontrakt med valgte leverandør ble inngått 17. mars 2025.

- (30) Klagen ble brakt inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser den 21. mars 2025. Klagebehandling startet 12. mai 2025, jf. forskrift 15. november 2002 nr. 1288 om klagenemnd for offentlige anskaffelser (heretter *klagenemndsforskriften*) § 13 siste punktum.

- (31) Nemndsmøte i saken ble avholdt 27. oktober 2025.

Anførsler:

Klager har i det vesentlige anført:

- (32) Innklagede har brutt anskaffelsesregelverket ved å ikke fastslå karenstid for kontraktsinngåelsen. Anskaffelsen ligger klart over EØS-terskelverdi. Innklagede har bekreftet den 28. februar 2025 at anskaffelsens verdi, inkludert opsjonen ligger over EØS-terskelverdi. Det følger også av enkel matematikk. Om innklagede har lagt til grunn at 1900 dekar har en estimert verdi på 2,5 millioner kroner vil innklagede ha lagt til grunn en enhetspris pr dekar på 1 315 kroner. Medregnet opsjonen vil anskaffelsen etter innklagedes opplysninger om hvordan beregningen angivelig ble utført utgjøre litt i underkant av 6 millioner kroner ($2\,500\,000 + 3\,419\,000 = 5\,919\,000$). Da er det heller ikke medregnet noe tilleggsarbeid, dette til tross for at det i invitasjonen fremgår at det erfaringsvis også vil tilkomme ytterligere skogrydding som valgte entreprenør skulle få tilbud om å utføre.
- (33) I alle tilfeller er verdiberegningen som er foretatt uforsvarlig. Det er innklagede som har bevisbyrden for at beregningen av anskaffelsesverdien er i henhold til anskaffelsesregelverket. Det følger av kravet til etterprøvbarhet i anskaffelsesloven § 4 og forsyningsforskriften § 7-1 at oppdragsgiver er forpliktet til å dokumentere at det er foretatt en forsvarlig og realistisk vurdering. Ettersom anskaffelsens verdi anslås å ligge nær terskelverdi stilles det strengere krav til dokumentasjon på at anskaffelsens verdi er forsvarlig beregnet.
- (34) Innklagede har begått en ulovlig direkte anskaffelse ved å fjerne hele opsjonen knyttet til regionalnettet før kontraktsignering. Konkurranses grunnlaget er blitt vesentlig endret, og dermed også den senere inngåtte kontrakten. Opsjonen på 2600 dekar utgjorde 58 prosent av totalen, noe som betyr at den potensielt hadde stor økonomisk betydning. Størrelsen har kunnet påvirke leverandørenes beslutning om å delta og prissetting. Det er sendt en liste over leverandører innenfor markedet som ikke innga tilbud i konkurransen. Det kan ikke utelukkes at disse leverandørene ville ha hatt interesse av å inngi tilbud dersom de var kjent med at opsjonen skulle tas ut. Videre har leverandøren Aarseth Skog og Transport i e-postkorrespondanse gitt uttrykk for at de ville ha hatt interesse av å delta i konkurransen.
- (35) Ettersom anskaffelsens verdi ligger over EØS-terskelverdi innebærer innklagedes unnlattelse av å kunngjøre den nye kontrakten en ulovlig direkte anskaffelse og skal sanksjoneres i henhold til anskaffelsesloven § 12.
- (36) Innklagede har brutt anskaffelsesregelverket ved å anvende tildelingskriteriet HMS, gjennomføringsevne og kompetanse, og kriteriet om økonomi/pris.
- (37) Økonomikriteriet er ulovlig fordi det ikke er egnet til å identifisere det økonomisk mest fordelaktige tilbudet. Kriteriet legger opp til en tredelt vurdering av henholdsvis tilbudte enhetspriser, andre eventuelle relevante kostnader og dokumentert avlønning utover minstekrav i lovverk/tariffer. Det legges altså opp til en vurdering av både pris og kostnad. Hvilke kostnader det her siktes til gir ikke konkurranses grunnlaget svar på. Det foreligger derfor brudd på forsyningsforskriften § 14-1 som forutsetter at oppdragsgiver tar et valg mellom enten pris eller kostnad.
- (38) Prisposten knyttet til dokumentert avlønning utover minstekrav i lovverk/tariffer har ikke tilknytning til leveransen og er derfor ulovlig. Hvilken lønn de ansatte har er ikke relevant

merverdi ved de tilbudte ytelsene og er ikke egnet til å si noe om tilbudenes sterke og svake sider. Innklagedes ønske om å være en bevisst innkjøper som tar samfunnsansvar er ivaretatt gjennom kontraktskrav, og kan ikke hensyntas ved angivelsen av tildelingskriteriet.

- (39) Kriteriet økonomi/pris er også ulovlig fordi det ikke er mulig å forstå hvordan timepriser for tilleggsarbeid skal evalueres opp mot enhetsprisene for henholdsvis distribusjonsnettet og regionalnettet, eller hvordan tilbudssum er beregnet for det fratrekk arva har sagt skal skje basert på «*mer-avlønning*». Tildelingskriteriet er i denne sammenheng så skjønnspregede at det gir oppdragsgiveren en ubegrenset valgfrihet jf. forsyningsforskriften § 14-1 femte ledd.
- (40) Tildelingskriteriet HMS, gjennomføringsevne og kompetanse er ulovlig ettersom kvaliteten på bemanningen ikke er av stor betydning for utførelsen av kontrakten. Å oppstille et kriterium som legger opp til å premiere basert på den tilbudte bemanningens erfaringer er derfor ulovlig. Det er i første rekke for ytelser som i stor grad består av innsatsforpliktelser, det vil være aktuelt å benytte kompetanse og erfaring som tildelingskriterier. Kvaliteten på bemanning ved skogrydding er ikke av stor betydning for utførelsen av kontrakten. Leveransen angår ikke en innsatsforpliktelse, men en resultatforpliktelse. Det er derfor ikke et saklig behov for å oppstille et slik kriterium.
- (41) Kriteriet HMS, gjennomføringsevne og kompetanse er også i strid med forsyningsforskriften § 14-1 sjette ledd ettersom kriteriet i realiteten inneholder tre forskjellige tildelingskriterier som skulle vært vektet hver for seg.
- (42) Innklagede har foretatt en ulovlig tilbudsevaluering. Når det gjelder evalueringen av tildelingskriteriet økonomi/pris, har innklagede sett bort fra leverandørenes priser i prisskjemaet for regionalnettet da det angivelig var liten sannsynlighet for at opsjonen kom til anvendelse. Innklagede valgte også, etter å ha sett tilbudsprisene, å legge inn antall dekar for hvert av områdene for distribusjonsnettet. Kriteriet har i realiteten blitt endret ved at større deler av anskaffelsen blir holdt utenfor priskriteriet. Det ble ikke kommunisert i konkurransegrunnlaget at evalueringen skulle foregå slik. Den ulovlige tilbudsevalueringen som er foretatt ved å ikke evaluere oppgitte priser på R-nettet, har hatt betydning for utfallet av konkurransen. Klager hadde det desidert lavest prisede tilbud, og det var få poeng som skilte klager fra valgte leverandør. Innklagede har heller ikke evaluert timeprisene for tilleggsarbeid som leverandørene var bedt om å utfylle i prisskjemaet.
- (43) Ved evalueringen av tildelingskriteriet HMS, gjennomføringsevne og kompetanse har innklagede forskjellsbehandlet klager ved å ikke kontakte og evaluere referansene som tilbudet oppga. Videre har innklagede en feilaktig oppfatning av påståtte avvik ved klagers skogrydding for innklagede i 2024. Det er under enhver omstendighet ikke adgang til å evaluere leverandørenes tilbud basert på en generell vurdering av oppdragsgivers oppfatninger av leverandørene.
- (44) At evalueringen er vilkårlig understrekes videre ved at klager oppnådde 7 poeng under kvalitetskriteriet, men fikk plutselig 8 poeng under det samme kriteriet etter at innklagede hadde forhandlet med valgte leverandør. Det ble ikke gitt noen forklaring på hvorfor dette skjedde. At klager fikk 8 poeng gir i seg selv uttrykk for at innklagedes «*negative*» erfaringer ikke var særlig negative, og at en evaluering i tråd med tildelingskriteriet (kontakt av referanser), ville ha resultert i en annen og høyere score.

- (45) Innklagede har også vektlagt andre momenter enn referanser for de øvrige leverandørene, blant annet ISO-sertifiseringen til valgte leverandør. En ISO-sertifisering har ingen tilknytning til leveransen og tildelingskriteriet åpner ikke for å premiere slik sertifisering.
- (46) Feilene som har begått under tilbudsevalueringen har hatt innvirkning på konkurransen.
- (47) Det foreligger også et brudd på kravet til likebehandling ved forhandlingene. I konkurransegrunnlaget ble det forklart at det ville gjennomføres forhandlinger med 2-3 leverandører. Dette innebærer et nedvalg. Slike nedvalg skal skje med utgangspunkt i tildelingskriteriene. Tilbudene må da vurderes opp mot samtlige tildelingskriterier og dermed rangeres. Så langt har ikke klager sett dokumentasjon på at dette er gjort. Tildelingsbeslutningen viser at det var svært liten forskjell mellom klager og valgte leverandør, og da formodentlig etter at valgte leverandør hadde fått anledning til å forbedre sitt tilbud gjennom forhandlinger. Klager fikk aldri beskjed om at de ikke var valgt til å delta i forhandlinger og det er uforståelig at det ikke ble åpnet for slike forhandlinger gitt hvor få som leverte tilbud og den lave poengforskjellen.
- (48) Innklagede har brutt begrunnelsesplikten. I tildelingsbrevet hadde innklagede vedlagt en tabell som viste hvor mange poeng klager og valgte leverandør fikk på tildelingskriteriene. Det er ikke forsøkt å forklare hva som er de enkelte tilbuds styrker og svakheter. Det er ikke redegjort for hvordan poeng på pris er beregnet.
- (49) Det er ikke sikret dokumentasjon, og ingen anskaffelsesprotokoll. Det er heller ingen dokumentasjon på anskaffelsens beregnede verdi, ingen dokumentasjon for evaluering av tilbudene før forhandlingene og ingen referat fra forhandlingsmøter. Dette utgjør et brudd på dokumentasjonsplikten i forsyningsforskriften § 7-1 første ledd.

Innklagede har i det vesentlige anført:

- (50) Anskaffelsen reguleres av forsyningsforskriften del I, som har forenklede prosedyreregler. I Merrell-skjemaet for konkurransen var det utfyllt «*Under nasjonal terskelverdi*» på punktet hvor man skulle angi opplysninger om terskelverdi. Innklagedes verdiberegning i forkant av konkurransen var at kontraktens verdi lå godt under terskelverdi i forsyningsforskriften § 5-2. Ved beregningen la innklagede til grunn det samlede omfang av kontrakten, inkludert opsjonen. Innklagede har i konkurransegrunnlaget, og i invitasjonen vært klar på det vil kun være aktuelt å rydde *deler* av regionalnettet som en del av opsjonen.
- (51) Vurderingen til innklagede var at det *maksimalt* ville være aktuelt å rydde ca. 1300 dekar som del av kontrakten. Verdiberegningen tilsa da at anskaffelsens maksimale verdi ville bli 4,3 millioner kroner, forutsatt en enhetspris på 1340 kroner per daa ryddet skogsareal. Enhetsprisen var fastsatt slik med utgangspunkt i at klager, i 2024, tilbød en enhetspris på kr 800 per dekar, som var laveste tilbud i konkurransen om skogryddingstjenester som ble gjennomført for innklagede i 2024. Innklagede har erfaring med at det kan være merkbare variasjoner i prisene, bl.a. ut fra hvilke områder som skal ryddes.
- (52) Tilleggsarbeid ble ikke medregnet i verdiestimatet ettersom innklagede rydder på budsjett, og budsjettet er lagt opp etter verdiberegningen som ble foretatt i forbindelse med anskaffelsesprosessen. Valgte leverandør vil kun få tilbud om å utføre tilleggsarbeider dersom dette kan gjennomføres innenfor det fastsatte budsjettet. Følgelig vil det ikke være grunnlag for å vurdere anskaffelsens verdi annerledes på grunn av

tilleggsarbeidene. Verdiberegningen som lå til grunn for at anskaffelsen fulgte forskriften del I har vært forsvarlig.

- (53) Det erkjennes at verddivurderingen som ble gjort kunne vært bedre dokumentert, men dette er ikke avgjørende for hvorvidt forsvarlighetskravet er oppfylt. Det bestrides at dokumentasjonsplikten i forsyningsforskriften § 7-1 første ledd er brutt. Forholdsmessighetsprinsippet innebærer at begrunnelsen for verdiberegningen ikke må nedtegnes skriftlig etter forsyningsforskriftens del I.
- (54) Innklagede har ikke foretatt en ulovlig direkte anskaffelse ved å vesentlig endre kontrakten. Bestemmelsen i forsyningsforskriften § 24-2 om vesentlige endringer gjelder for del II anskaffelser. Det er ikke slik at alle regler som gjelder forskriftens strengere deler, automatisk faller ned på del I anskaffelser. Dersom klagenemnda likevel skulle komme til at disse reglene gjelder, kan ikke innklagede se at reduksjonen av kontraktens omfang har medført at andre leverandører ville vært i stand til å inngi tilbud. Informasjonen i invitasjonen til prekvalifiseringen ga potensielle leverandører en klar oppfordring til å delta i prekvalifiseringen, selv om de ikke hadde tilstrekkelig kapasitet til å rydde hele regionalnettet på 2600 dekar.
- (55) Det var bestemt at det kun var deler av regionalnettet på 2600 dekar som skulle inngå som opsjon. Potensielle leverandører kunne dermed ikke legge til grunn at hele regionalnettet skulle ryddes. Leverandører som ikke har kapasitet til å rydde hele regionalnettet har dermed likevel hatt en oppfordring til å delta i prekvalifiseringen. Det var utelukkende tre leverandører som prekvalifiserte seg, og alle disse innga tilbud i konkurransen. Innklagede har flere erfaringer fra tidligere konkurranser om at det er få leverandører på markedet, noe som også ble bekreftet i foreliggende konkurranse ved at det bare var tre leverandører som meldte sin interesse, til tross for at det primært bare var distribusjonsnettet som skulle ryddes, og eventuelt også deler av regionalnettet.
- (56) Det bestrides at klagers opplisting av leverandører innenfor markedet, som ikke innga tilbud, ville hatt interesse av å delta i foreliggende konkurranse. E-postkorrespondansen mellom klager og Aarseth Skog og Transport, kan ikke tas til inntekt for at denne leverandøren ville hatt interesse av å konkurrere. Denne leverandøren var ikke registrert som leverandør i konkurranseverktøyet Achilles, som innklagede benyttet, og mottok ikke invitasjon til prekvalifiseringen. I forlengelsen av dette hadde firmaet ikke mulighet til å delta i konkurransen og inngi tilbud. Leverandøren har dermed aldri vært aktuell for konkurransen, og ville heller ikke ha blitt påvirket av en eventuell reduksjon i kontraktens omfang.
- (57) Verdireduksjonen har ikke kunnet ha påvirket leverandørenes prissetting. Det var opp til innklagede å bestemme om opsjonen skulle utløses, og for leverandørene var det derfor uvisst om opsjonsarbeidene skulle bli utført. Leverandørene måtte derfor i prissettingen ta høyde for nettopp dette. Det er dermed ingen holdepunkter for at andre leverandører ville ha deltatt i konkurransen, eller at leverandørene hadde utformet sine tilbud annerledes, dersom kontrakten hadde blitt utlyst med det innhold kontrakten hadde ved kontraktsinngåelsen.
- (58) Innklagede hadde før kontraktsignering bestemt at det ikke ville bli aktuelt å utløse noen deler av opsjonen. Kontrakten som ble signert mellom innklagede og valgte leverandør omfatter derfor planlagt rydding i distribusjonsnettet, og har en verdi på ca. 2,5 millioner kroner. Dette innebærer i seg selv at endringen ikke kan medføre at anskaffelsen skal

kategoriseres som en ulovlig direkte anskaffelse. Forsyningsforskriften del I inneholder ikke regler om kunngjøringsplikt. Vedrørende konsekvensen av at det foretas en vesentlig endring av kontrakten må endringens verdi overstige terskelverdiene i forskriften. Det er ikke tilfellet her. Det er dermed ikke grunnlag for å ilegge innklagede overtredelsesgebyr etter anskaffelsesloven § 12.

- (59) Til slutt bemerkes det at konkurransen faktisk ble kunngjort, på samme måte som innklagede ville ha kunngjort den om innklagede hadde vurdert at det var en kunngjøringspliktig anskaffelse. Dette innebærer at det heller ikke er grunnlag for overtredelsesgebyr etter anskaffelsesloven § 12.
- (60) Det bestrides at kriteriet «*Økonomi/pris*» er i strid med forsyningsforskriften § 14-1 på bakgrunn av at det legges opp til en vurdering av både pris og kostnad. Bestemmelsen er ikke anvendelig ettersom anskaffelsen reguleres etter forskriftens del I. Uansett forstår ikke innklagede bestemmelsen slik at det er et klart skille mellom begrene «*pris*» og «*kostnad*». Begrepene har en nær sammenheng, og i de tilfellene der oppdragsgiver bestemmer at tilbudene evalueres på grunnlag av laveste kostnad, vil det uansett være naturlig å ta utgangspunkt i anskaffelsens pris.
- (61) Som utgangspunkt var det enhetsprisene i prisskjemaet som var gjenstand for evaluering under kriteriet. Kulepunktet «*andre eventuelle relevante kostnader*» må ses i sammenheng med presiseringen av at innklagede hadde opplyst i konkurransegrunnlaget at det ville bli foretatt en vurdering av omfang og konsekvens av eventuelle forbehold mot avtalevilkårene, samt eventuelle forutsetninger og krav fra leverandøren. Dersom leverandørens tilbud inneholder avvik eller forbehold som kan prissettes, er dette altså en slik kostnad som skal hensyntas ved evalueringen av kriteriet «*Økonomi/pris*». Kostnaden hensyntas ved at den blir lagt til leverandørens tilbudspris. Å legge opp til en slik evaluering er lovlig.
- (62) Når det gjelder punktet «*dokumentert avlønning utover minstekrav i lovverk/tariffer*» har dette kriteriet klart tilknytning til anskaffelsen. Evalueringen i konkurransegrunnlaget punkt 1.9 er knyttet direkte opp mot de aktuelle skogrydderne som er tilbudt for anskaffelsen.
- (63) Tildelingskriteriet er heller ikke uklart utformet eller gir innklagede en ubegrenset skjønnsfrihet. Det var ikke lagt opp til at timepriser for tilleggsarbeid skulle få betydning ved evalueringen. Enhetsprisene som skulle være gjenstand for evaluering er markert ut som «*Enhet*» i prisskjema. Videre er det vist til at disse prisene skal vurderes opp mot et anslag over antall dekar som skal ryddes i området prisen gjelder for. Til sammenligning er det ikke vist til at det skal gjøres et anslag over antall timer. Grunnen til at innklagede ba leverandørene om å inngi priser for tilleggsarbeider, er fordi valgte leverandør erfaringsmessig får tilbud om å gjennomføre slike arbeider. Innklagede fant det derfor hensiktsmessig å ha priser i tilknytning til slike arbeider avklart. Vurderingen var uansett at disse prisene ikke skulle hensyntas ved evalueringen, ettersom omfanget av eventuelle tilleggsarbeider er så lite. Det er ikke slik at samtlige priselementer må hensyntas ved evalueringen.
- (64) Det bestrides at kriteriet «*HMS, gjennomføringsevne og kompetanse*» er ulovlig. Bemanningens kompetanse er av stor betydning for en trygg og riktig gjennomføring av oppdraget, og er noe innklagede er villig til å betale for. Kontrakten gjelder vedlikehold av innklagedes kraftlinjer. Hvilken kompetanse og erfaring de tilbudte skogrydderne har,

er av sentral betydning for hvilken kvalitet innklagede kan forvente av leveransen. Blant annet har kompetanse og erfaring sentral betydning for skogryddernes evne til å identifisere hvilke trær nær linjetraseen som bør felles på grunn av risiko for fall på linja. Trefall på kraftlinjene er en av de største årsakene til strømbrudd i kraftnettet og utgjør derved en økonomisk og omdømmemessig risiko for innklagede.

- (65) Innklagede er heller ikke enig i at kriteriet «*HMS, gjennomføringsevne og kompetanse*» er ulovlig da det angivelig inneholder tre forskjellige tildelingskriterier som skulle vært vektet hver for seg. Det vises til at forsyningsforskriften § 14-1 sjette ledd ikke gjelder for del I-anskaffelser. Uansett er det en klar sammenheng mellom HMS, gjennomføringsevne og kompetanse som gjør det lovlig å oppstille dette som ett kriterium.
- (66) Innklagede har heller ikke lagt opp til å evaluere leverandørene som sådan, men den aktuelle bemanningen som tilbys. Leverandørene er bedt om å beskrive bemanningens kvalitet, og oppgi oppdragsspesifikke referanser.
- (67) Tilbudsevalueringen under kriteriet «*Økonomi/pris*» var lovlig. Ryddingen i regionalnettet inngikk i kontrakten som en opsjon, noe som innebærer at det vil være anledning til å legge mindre vekt på enhetsprisene for regionalnettet. Innklagede er enig i at det antagelig blir feil at leverandørenes priser for regionalnettet ikke blir vektlagt overhode. Men uansett har ikke dette fått betydning for tildelingen. Det er snakk om marginale endringer i poengscore på økonomikriteriet som ikke ville hatt betydning for tildelingen.
- (68) Det bestrides at innklagede har åpnet tilbudene før antall dekar ble fastsatt for de ulike områdene. Antall dekar bygger på hvordan arbeidene som faktisk skal gjennomføres fordeler seg, og ryddekartet som er inntatt i konkurransegrunnlaget reflekterer fordelingen som er lagt til grunn ved evalueringen. I denne sammenheng vises det også til at innklagede har vektlagt prisen i de to kommunene hvor klager kommer best ut med 89,5 prosent av totalen, mens prisen for de to andre kommunene er vektlagt med til sammen 10,5 prosent. Dette viser tydelig at innklagede ikke har tilpasset evalueringen i disfavør av klager.
- (69) Det er ikke foretatt en ulovlig tilbudsevaluering under kriteriet «*HMS, gjennomføringsevne og kompetanse*». Ved evalueringen vektla innklagede sine egne, negative erfaringer med klager fra 2024. Erfaringene var så negative at det i den forrige kontrakten ble sendt varsel om heving av kontrakten. Dette var i tråd med konkurransegrunnlaget. Innklagede forsøkte å kontakte klagers oppgitte referanse, uten å få svar. Istedenfor å gjøre ytterligere forsøk på å kontakte oppgitte referanser, la innklagede til grunn en forutsetning om at klager ville få de best tenkelige tilbakemeldingene fra referansene. Bakgrunnen for dette var at de i forbindelse med tidligere konkurranser har vært i kontakt med referanser for klager som har gitt selskapet gode tilbakemeldinger.
- (70) Uansett, på bakgrunn av klage fra klager, gjorde innklagede et nytt forsøk på å komme i kontakt med en av klagers oppgitte referanser. Referansen de kom i kontakt med hadde gode erfaringer med klager, men innklagede fant ikke grunnlag for å endre klagers poengscore.

- (71) Det er ikke grunnlag for å konstatere at innklagede har lagt uforholdsmessig stor vekt på egne erfaringer med klager fra 2024. Klager fikk 7 poeng på tildelingskriteriet, til tross for omstendighetene. Referansen innklagede har er svært relevant idet arbeidene ble gjennomført kun noen få måneder før evalueringen, og gjelder et identisk oppdrag som det som skal gjennomføres i 2025. Slik innklagede ser det, har de heller lagt mindre vekt på negative erfaringer enn det er grunnlag for, nettopp for å signalisere til klager at de ønsker å legge til rette for at klager skal kunne gjenopprette tilliten for fremtiden.
- (72) Selv om innklagede ser at fremgangsmåten ved evalueringen under dette punkt ikke har vært optimal, vil innklagede understreke at eventuelle feil uansett ikke har hatt innvirkning på konkurransen.
- (73) Til anførselen om at det var ulovlig å vektlegge at valgte leverandør var ISO-sertifisert, viser innklagede til at sertifiseringene viser at leverandøren har gode HMS-rutiner. Spesielt ISO 45001 er svært operativ når det kommer til virksomheten som skal utøves etter kontrakten som skal anskaffes. Innklagede har selvsagt ikke lagt vekt på sertifiseringen i seg selv, men de underliggende kvalitetene man innehar når man er sertifisert. Dette har innklagede adgang til.
- (74) Det erkjennes at det var ulovlig å justere klagers poengscore under kvalitetskriteriet opp fra 7 til 8 poeng etter at innklagede hadde forhandlet med valgte leverandør. Bakgrunnen var at innklagede ønsket å gi best mulig score til klager på kriteriet for å unngå misnøye fra klagers side, og for å legge til rette for fremtidig samarbeid mellom partene. Denne feilen i tilbudsevalueringen har imidlertid bare betydning ved at poengsummen til klager skulle ha vært lavere. Feilen har derfor ikke virket inn på beslutningen om å tildele kontrakt til valgte leverandør.
- (75) Innklagede har ikke brutt likebehandlingsprinsippet ved å utelukkende velge å inngå forhandlinger med valgte leverandør. I konkurransegrunnlaget fremgikk det et forbehold om at innklagede selv skulle avgjøre i hvilken utstrekning det skulle benyttes forhandlinger. Innklagedes vurdering var at klager eller de to andre leverandørene ikke hadde en reell mulighet til å nå opp i konkurransen slik tilbudene forelå før forhandlingsrunden. For klagers vedkommende handlet dette om at det ikke ville være mulig for de å oppnå en bedre score på kriteriet «*HMS, gjennomføringsevne og kompetanse*» på grunn av erfaringene innklagede hadde med klager fra 2024. For øvrig fikk klager på kriteriene «*Økonomi/pris*» og «*Klima og miljø*» henholdsvis 10 og 9,9 poeng. Det avgjørende ankepunkt i klagers tilbud kunne altså ikke påvirkes av et forhandlingsmøte.
- (76) Innklagede har gitt leverandørene individuelle begrunnelser i forbindelse med tildelingen. I begrunnelsen til klager, viste innklagede til at det var vurderingen av referanser som ble utslagsgivende. Videre har innklagede i flere omganger utdypet begrunnelsen i forbindelse med spørsmål og klage fra klager. Blant annet redegjorde innklagede detaljert for hvordan evalueringen under priskriteriet ble foretatt. Samlet sett har innklagede gitt en begrunnelse som gjør klager i stand til å vurdere om tildelingen har skjedd i tråd med regelverket.

Klagenemndas vurdering:

- (77) Klager har deltatt i konkurransen, og har derfor saklig interesse i å få avgjort sine anførsler, jf. klagenemndsforordningen § 6. For anførselen som gjelder påstand om ulovlig direkte anskaffelse gjelder likevel ikke krav om saklig interesse, jf.

klagenemndsforordningen § 13a første ledd. Kontrakt med valgte leverandør ble inngått 17. mars 2025. Klagen til klagenemnda er fremsatt 21. mars 2025, og er dermed rettidig, jf. §§ 6 andre ledd og § 13a andre ledd. Konkurransen gjelder anskaffelse av rammeavtale om skogrydding av distribusjonsnett i Nordland for året 2025.

Beregning av kontraktens verdi

- (78) Klagenemnda skal i det følgende ta stilling til hvilken del av forskrift om innkjøpsregler i forsyningssektorene (heretter *forsyningsforskriften* eller *forskriften*) 12. august 2016 nr. 975, som gjelder for anskaffelsen i tillegg til lov om offentlige anskaffelser (heretter *anskaffelsesloven* eller *loven*) 17. juni 2016 nr. 83. Anskaffelsen er kunngjort i kvalifikasjonsordningen Achilles, men det er ikke oppgitt i kunngjøringen, i invitasjonen til prekvalifisering eller i konkurransegrunnlaget for øvrig, hvilken del av forsyningsforskriften som skulle gjelde for konkurransen.
- (79) Det følger av forskriften § 5-1 at forskriftens del I gjelder for alle anskaffelser som er omfattet av forskriften, og at del II gjelder for kontrakter «*med en anslått verdi som er lik eller overstiger EØS-terskelverdiene i § 5-2 første ledd*». Terskelverdien i foreliggende sak er 4,6 millioner kroner ekskl. mva., jf. § 5-2 første ledd.
- (80) Det følger av § 5-3 første ledd første punktum en plikt for oppdragsgivere å beregne kontraktens verdi på grunnlag av et anslag over den «*samlede betalingen ekskl. mva.*». Beregningen skal ta høyde for alle potensielle opsjoner og premier som er fastsatt i anskaffelsesdokumentene. Videre følger det av forsyningsforskriften § 5-3 annet ledd at beregningen av kontraktens verdi skal være «*forsvarlig på det tidspunktet oppdragsgiveren innleder anskaffelsesprosessen*». Utgangspunktet for vurderingen av hvilken del av forskriften som regulerer anskaffelsen, er dermed oppdragsgivers vurdering i forkant av konkurransen. Spørsmålet om oppdragsgivers vurdering skal legges til grunn beror i forlengelsen på om denne fremstår «*forsvarlig*». At verdiberegningen må være forsvarlig innebærer at oppdragsgiver må ha foretatt en grundig og solid verdiberegning som er lojal mot anskaffelsesregelverket og basert på et forsvarlig grunnlag, jf. eksempelvis LH-2018-99424.
- (81) Innklagede har forklart at de beregnet anskaffelsens verdi til å være under 4,6 millioner kroner, og at anskaffelsen derfor følger forsyningsforskriftens del I. Dette verdiestimatet var basert på en enhetspris på 1340 kroner per ryddet dekar. Bakgrunnen for dette var erfaringstall fra tidligere konkurranser. Klager hadde i 2024 tilbudt og gjennomført skogryddingstjenester for innklagede til en pris på 800 kroner per dekar. Slik klagesaken er opplyst for nemnda hadde imidlertid de andre leverandørene noe høyere pris enn dette. For å ta høyde for dette, samt å «*sikre seg*», ble altså enhetsprisen på 1340 kroner valgt.
- (82) Distribusjonsnettutgjorde omtrent 1900 dekar. Det er ubestridt at konkurransen omfattet distribusjonsnett i sin helhet. Ved en enhetspris på 1340 kroner, utgjør dette 2 546 000 kroner. Regionalnettutgjorde omtrent 2600 dekar, og var inntatt som en opsjon i konkurransegrunnlaget. Partene er imidlertid ikke enige om hvor stor del av regionalnett som var omfattet av opsjonen.
- (83) Klager har anført at hele regionalnett på 2600 dekar utgjorde opsjonen. Verdien av opsjonen vil i så tilfelle være 3 484 000 kroner. Dersom denne forståelsen legges til grunn vil kontraktens samlede verdi være 6 030 000 kroner, og en forsvarlig verdiberegning ville innebære at konkurransen skulle ha fulgt forsyningsforskriftens del II. Innklagede

bestrider at opsjonen utgjorde 2600 dekar, og har forklart at deres oppfatning på kunngjøringstidspunktet, var at det maksimalt ville være aktuelt å rydde halvparten av regionalnettet, altså ca. 1300 dekar. Det var dette som ble lagt til grunn ved verdiberegningen. Dette innebærer at kontraktens maksimale verdi var 4,3 millioner kroner.

- (84) Prekvalifiseringen gir ikke holdepunkter for at opsjonens omfang var 2600 dekar. Tvert imot tilsier formuleringen: «*deler av dette omfanget [på 2600 dekar]*», at det aldri var aktuelt at hele omfanget skulle inngå i konkurransen som opsjon. I konkurransegrunnlaget som ble sendt ut til de kvalifiserte leverandørene ble det gjentatt at «*deler av den planlagte ryddingen av regionalnettet [på 2600 dekar]*» skulle «*inngå i avtalen som en opsjon*». Heller ikke prisskjemaet og det vedlagte oversiktskartet som var del av konkurransedokumentene, kan tas til inntekt for at opsjonen gjaldt hele regionalnettet på 2600 dekar. Prisskjemaet gjentar størrelsen på hele regionalnettet, og kartet viser lokasjonen av regionalnettet som var planlagt ryddet i løpet av 2025. Det fremgår ikke uttrykkelig av noen av disse dokumentene at hele arealet på 2600 dekar skulle inkluderes i opsjonen.
- (85) Klagenemnda kan på denne bakgrunn, med utgangspunkt i konkurransegrunnlaget, ikke fastslå med sikkerhet hvilket omfang opsjonen hadde, eller var ment til å ha. Leverandørene hadde derfor heller ingen berettiget forventning om at anskaffelsens potensielle omfang var rydding av 1900 dekar distribusjonsnett, og 2600 dekar regionalnett. En forsvarlig estimering av kontraktens verdi vil dermed under enhver omstendighet ikke tilsi at enhetsprisen på 1340 kroner må knytte seg til dette totale omfanget.
- (86) Selv om innklagede ikke har presisert at opsjonen skulle utgjøre maksimalt 1300 dekar i konkurransegrunnlaget, er det avgjørende for hvilken del av forsyningsforskriften som regulerer anskaffelsen, hvilke vurderinger innklagede selv gjorde på kunngjøringstidspunktet. At innklagede selv anså verdien til å være under 4,6 millioner kroner er underbygget ved at innklagede, i konkurransegjennomføringsverktøyet Merccell, hadde angitt at konkurransen var «*[u]nder nasjonal terskelverdi*». Slik klagenemnda ser det, var det ingenting i konkurransegrunnlaget som står i motstrid med at opsjonen maksimalt skulle utgjøre 1300 dekar. Halvparten av regionalnettet utgjør klart «*deler*» av regionalnettets areal på totalt 2600 dekar, og forklaringen til innklagede er dermed i tråd med føringene som ble gitt i konkurransegrunnlaget. Nemnda har derfor ikke grunnlag til å betvile at innklagede hadde fra kunngjøringstidspunktet lagt til grunn at opsjonens innhold under enhver omstendighet var maksimalt 1300 dekar.
- (87) Klagenemnda har etter dette kommet til at innklagedes vurdering av at kontraktens samlede verdi var på 4,3 millioner kroner ekskl. mva. har vært forsvarlig, jf. forsyningsforskriften § 5-3 første og annet ledd. Anskaffelsen følger forsyningsforskriften del I, jf. § 5-1 første og annet ledd.
- (88) Klagenemnda tar så stilling til om innklagede har brutt dokumentasjonsplikten ved å ikke dokumentere at det er foretatt en forsvarlig vurdering av kontraktens verdi.
- (89) Det følger av forsyningsforskriften § 7-1 første ledd at oppdragsgiveren må oppbevare dokumentasjon som er tilstrekkelig til å begrunne «*viktige beslutninger*» i anskaffelsesprotokollen. Dokumentasjonsplikten er et utslag av det grunnleggende kravet til etterprøvnbarhet i loven § 4. Bestemmelsen gir imidlertid ikke føringer for hvordan

plikten skal oppfylles, herunder hva som skal anses som «viktige beslutninger». Hva som anses som viktige beslutninger må vurderes konkret.

- (90) I lovkommentaren til parallellbestemmelsen inntatt i anskaffelsesforskriften, er begrunnelse for anskaffelsens anslåtte verdi eksemplifisert som en viktig beslutning som må nedtegnes, se Ottervik, Trine og Oda Hellenes Ekre. *Karnov lovkommentar: Anskaffelsesforskriften - FOA 2016*, note 1 til § 7-1 første ledd, Lovdata.no (hentet 8. oktober 2025). Det tilsvarende er lagt til grunn i Marianne Dragsten, *Anskaffelsesforskriften. Lovkommentar*, § 7-1. Juridika (hentet 08. oktober 2025). Klagenemnda vil bemerke at kontraktens estimerte verdi har stor betydning for anskaffelsesprosessen som sådan. Den estimerte kontraktsverdien er direkte knyttet til hvilken del av forsyningsforskriften som regulerer anskaffelsen, og valg av regelverk anses følgelig som en viktig beslutning. Dokumentasjon som viser begrunnelsen for hvilken del av forskriften som kommer til anvendelse, må derfor nedtegnes.
- (91) Det er på det rene at innklagede ikke har nedtegnet opplysninger som synliggjør hva som lå til grunn for at anskaffelsen ble estimert til å følge forsyningsforskriftens del I. Manglende dokumentasjon om dette utgjør et brudd på forsyningsforskriften § 7-1 første ledd. Ettersom klagenemnda har funnet det sannsynliggjort at innklagede likevel har foretatt en forsvarlig estimering av kontraktens verdi, har ikke bruddet på dokumentasjonsplikten hatt betydning for konkurransen som sådan.

Ulovlig direkte anskaffelse

- (92) Klagenemnda tar så stilling til om innklagede har begått en ulovlig direkte anskaffelse ved å fjerne opsjonen om å rydde deler av regionalnettet.
- (93) En ulovlig direkte anskaffelse er «en anskaffelse som ikke er kunngjort, selv om det foreligger en kunngjøringsplikt», se blant annet merknadene til anskaffelsesloven § 12 i Prop. 51 L (2015-2016). Som gjennomgått ovenfor har anskaffelsen i denne saken en estimert maksimalverdi på 4,3 millioner kroner dersom opsjonens omfang medregnes. Den inngåtte kontrakten, som ikke inkluderte opsjonens verdi var etter det opplyste på 2,5 millioner kroner. Hverken den estimerte kontraktsverdien, eller de faktiske kostnadene overstiger EØS-terskelverdien i forsyningsforskriften. Følgelig vil ikke en eventuell endring av kontrakten ved at opsjonen tas ut kunne resultere i at innklagede i foreliggende sak har begått en ulovlig direkte anskaffelse. Klagenemnda finner derfor ikke grunn til å vurdere om det utgjorde en vesentlig endring å redusere kontraktens omfang ved å ta ut opsjonen. Det forelå ingen kunngjøringsplikt, og anførselen om at innklagede har begått en ulovlig direkte anskaffelse, kan derfor klart ikke føre frem.

Ulovlig tildelingskriterium - «HMS, gjennomføringsevne og kompetanse»

- (94) Klagenemnda tar så stilling til om tildelingskriteriet «HMS, gjennomføringsevne og kompetanse» er ulovlig, ettersom kompetansen til skogrydderne angivelig ikke er av stor betydning for gjennomføringen av kontrakten.
- (95) Som det klare utgangspunkt er det opp til oppdragsgiver å bestemme hvordan konkurransen skal legges opp, herunder hvilke tildelingskriterier som skal anvendes, se klagenemndas avgjørelse i sak 2025/0808, avsnitt 36. Forsyningsforskriften del I inneholder ikke konkrete regler om utformingen av tildelingskriterier. Det er derfor anskaffelsesloven, herunder de grunnleggende prinsippene i loven § 4 og

formålsbestemmelsen i § 1 som setter rammene for lovligheten av tildelingskriteriene. Etter forsyningsforskriften er handlingsrommet ved utforming av tildelingskriterier større enn etter klassisk sektor. Det er også klart lagt opp til et større handlingsrom etter forsyningsforskriften del I enn etter forsyningsforskriften del II, som inneholder en rekke prosedyreregler, se NOU 2014: 4 s. 61 som gjelder klassisk sektor, men som også må få betydning for forsyningssektoren. Dette tilsier at klagenemnda må være varsom ved å innfortolke strengere krav til utformingen av tildelingskriterier, særlig etter forsyningsforskriftens del I.

- (96) Som det følger av anskaffelsesloven § 1 første punktum, ligger det en grunnforutsetning for anskaffelsesretten – både over og under terskelverdiene – at reglene skal fremme en *«effektiv bruk av samfunnets ressurser»*. For å ivareta dette formålet må tildelingskriteriene – uavhengig av om anskaffelsen er over eller under terskelverdi – være *«egnet til å identifisere det beste tilbudet»*, se klagenemndas avgjørelse i sak 2024/285, avsnitt 39. Dette beror på hvilket tilbud som ivaretar behovene til oppdragsgiver slik disse fremkommer i konkurransegrunnlaget på best mulig måte. For å sikre at dette formålet ivaretas, må tildelingskriteriet ha tilstrekkelig tilknytning til leveransen, se klagenemndas avgjørelse i sak 2025/0159, avsnitt 43. Å oppstille et krav om at det må være en sammenheng mellom kompetansen til tilbudt personell, og kvaliteten på det arbeidet som gjennomføres, må etter klagenemndas syn være en forutsetning for å oppfylle tilknytningskravet etter forsyningsforskriftens del I.
- (97) Tildelingskriteriet *«HMS, gjennomføringsevne og kompetanse»* inneholdt egne beskrivelser av hvert av de tre punktene, se sakens bakgrunn avsnitt 8. Kompetansedelen av kriteriet la opp til at leverandørene måtte dokumentere kompetansen og kvalifikasjoner på *«oppgitt nøkkelpersonell»*, herunder også skogrydderne. Det skulle også oppgis referanser, og tilbakemeldingene fra disse skulle inngå under evalueringen. Deretter var det spesifisert at innklagede også forbeholdt seg retten til å vektlegge egne erfaringer med leverandørene. Avslutningsvis var det spesifisert at det skulle *«gis slik informasjon vedrørende overstående at en relevant vurdering kan skje»*. HMS-posten la opp til at leverandørene måtte beskrive HMS-rutiner *«knyttet til oppdraget»*. Under gjennomføringsevne stod det *«Ressurstilgang, mannskap/utstyr knyttet til oppdraget»*. Dette ble etterfulgt av *«Erfaring – referanser og tilbakemeldinger fra oppgitte referanser»*.
- (98) Som det følger av tildelingskriteriet, skulle altså kompetansen og erfaringen til både nøkkelpersonellet og skogrydderne inngå i tilbudsevalueringen. Kontrakten gjelder som nevnt vedlikehold ved innklagedes kraftlinjer. Slik nemnda forstår anskaffelsen, er hensikten å sørge for at trær, som utgjør en trussel mot kraftlinjene, skal felles før eventuell risiko materialiseres i form av strømbrydd eller lignende. Ved trefall på linjene som resulterer i strømbrydd, vil dette ha økonomiske og omdømmemessigekonsekvenser for innklagede. For å minimere risikoen for dårlig vedlikehold og vurderinger i feltene, har innklagede valgt å evaluere kompetansen og erfaringen til de som skal utføre arbeidet. Teknikken trærne felles på har også betydning for gjennomføringen av kontrakten og mannskapets sikkerhet. Kompetansen og erfaringen til personellet har derfor etter klagenemndas syn, betydning for gjennomføringen av kontrakten. Innklagede har et saklig behov for å oppstille kriteriet, og det innehar også derfor tilstrekkelig tilknytning til leveransen. Tildelingskriteriet er derfor ikke ulovlig på denne bakgrunn.

- (99) Klagenemnda tar så stilling til klagers anførsel om at tildelingskriteriet «HMS, gjennomføringsevne og kompetanse» er ulovlig fordi kriteriet i realiteten inneholder tre forskjellige kriterier som skulle vært vektet hver for seg.
- (100) I forsyningsforskriften § 14-1 sjette ledd fremgår det en plikt for oppdragsgiver til å oppgi tildelingskriterienes relative vekt. Forsyningsforskriftens del I inneholder ikke en tilsvarende regel. Et utslag av forutberegnelighets-, og likebehandlingsprinsippet i loven § 4 er imidlertid at oppdragsgiver ikke kan gruppere to eller flere tildelingskriterier i ett, uten at den enkelte vekten til disse kriteriene er angitt. En slik praksis vil kunne resultere i at oppdragsgiver gir seg selv et større rom for å tilpasse innholdet av tildelingskriteriet på en måte som begunstiger én leverandør på bekostning av andre. Klagenemnda har derfor i sin praksis lagt til grunn at det må være en tilstrekkelig nærhet mellom begrepene som brukes innenfor ett tildelingskriterium, se klagenemndas avgjørelse i sak 2009/156, avsnitt 27. Det avgjørende må være om de ulike elementene under tildelingskriteriet bidrar til å klargjøre det nærmere innholdet av tildelingskriteriet, eller om elementene synes å gjelde kvalitativt ulike elementer, se klagenemndas avgjørelse i sak 2018/224, avsnitt 22, og Marianne Dragsten, *Anskaffelsesforskriften. Lovkommentar*, § 18-1. Juridika (hentet 10. oktober 2025). Hvorvidt tildelingskriteriet «HMS, gjennomføringsevne og kompetanse» skal regnes som ett tildelingskriterium må dermed bero på en konkret vurdering av innholdet til de enkelte elementene.
- (101) Det er på det rene at innklagede har vektet tildelingskriteriet «HMS, gjennomføringsevne og kompetanse» med 30 prosent. Hver av postene inneholdt som nevnt egne beskrivelser. For innholdet av kompetanse vises det til ovenfor.
- (102) Slik klagenemnda leser tildelingskriteriet, er det overordnede formålet som søkes ivaretatt gjennom angivelsen av kriteriet, å sørge for en trygg og sikker gjennomføring av kontrakten. HMS-rutiner knyttet til oppdraget er egnet til å sikre dette forholdet ved at trygge arbeidsforhold minimerer risikoen for ulykker. Kompetansen og erfaringen til skogrydderne er videre nødvendig for også å sikre at trefelling og skogrydding skjer på en trygg måte, både for mannskapet, men også for kraftlinjene som går i området. Også gjennomføringsevne, som la opp til å oppgi mannskap og utstyr knyttet til oppdraget, oppfyller det samme formålet som de andre elementene under tildelingskriteriet. Det er altså en nær sammenheng mellom de ulike elementene under tildelingskriteriet. Begrepene HMS, gjennomføringsevne og kompetanse klargjør innholdet i tildelingskriteriet, og det er derfor ikke slik at innklagede har gruppert flere tildelingskriterier i ett. Tildelingskriteriet er i tråd med forutberegnelighets-, og likebehandlingsprinsippet.
- (103) Klagers anførsel om at tildelingskriteriet «HMS, gjennomføringsevne og kompetanse» er ulovlig, fører ikke frem.

Ulovlig tildelingskriterium - «Økonomi/pris»

- (104) Klagenemnda skal i det følgende ta stilling til om tildelingskriteriet «Økonomi/pris» er ulovlig, ettersom kriteriet angivelig innehar en ulovlig sammenblanding av kostnad og pris.
- (105) Klagenemnda bemerker innledningsvis at forsyningsforskriften § 14-1, som klager har vist til som argumentasjon for at oppdragsgiver ikke kan benytte både pris og kostnad som kriterium i samme konkurranse, gjelder anskaffelser over EØS-terskelverdi, og ikke

er anvendelig etter forsyningsforskriften del I. Det avgjørende etter del I må være om tildelingskriteriet er egnet til å utpeke det tilbudet som gir uttrykk for hva som vil være økonomisk fordelaktig.

- (106) Tildelingskriteriet «Økonomi/pris», gjengitt i sin helhet i sakens bakgrunn avsnitt 10, la opp til å vurdere tilbudene på bakgrunn av tilbudte «enhetspriser», andre relevante «kostnader», og dokumentert «avlønning utover minstekrav i lovverk/tariffer». Det var derfor i utgangspunktet enhetsprisene i konkurransens prisskjema som skulle være gjenstand for evaluering under kriteriet. At det i tillegg skulle hensyntas relevante kostnader, må leses i lys av at konkurransegrunnlaget hadde spesifisert at «eventuelle forbehold mot avtalevilkårene, samt eventuelle forutsetninger og krav fra leverandørene», ville «bli vurdert under kriteriet «Økonomi»». Å ta forbehold mot avtalevilkår innebærer slik nemnda ser det, en potensiell kostnad for innklagede. Tildelingskriteriet har dermed presisert at slike kostnader skal hensyntas ved evalueringen av priskriteriet. Klagenemnda kan ikke se at å hensynta kostnad og pris under evalueringen av tildelingskriteriet er ulovlig. Ved å legge opp til en evaluering av både kostnad og pris er kriteriet bedre egnet til å utpeke det tilbudet som er økonomisk mest fordelaktig i denne konkurransen. Klagers anførsel fører ikke frem.
- (107) Klagenemnda tar så stilling til om det ikke var mulig å forstå hvordan timepriser for tilleggsarbeid skulle evalueres opp mot enhetsprisene for distribusjons-, og regionalnettet.
- (108) Det følger av de grunnleggende prinsippene om likebehandling og forutberegnelighet i anskaffelsesloven § 4 krever at tildelingskriteriene er utformet slik at det er mulig for alle rimelig opplyste og normalt påpasselig leverandører å tolke innholdet på samme måte. Videre må innholdet i kriteriet være utformet så presisert at det ikke gir oppdragsgiver et ubegrenset skjønn, se blant annet klagenemndas avgjørelse i sak 2023/462 avsnitt 29, og 2025/0159 avsnitt 43. Som klagenemnda tidligere har lagt til grunn, kan det heller ikke oppstilles en plikt om å hensynta samtlige kostnadselementer ved valg av tilbud, se klagenemndas avgjørelse i de forente sakene 2024/1273 og 2024/1372 avsnitt 67.
- (109) At tildelingskriteriet fastslo at det var leverandørenes «enhetspriser» som skulle evalueres, tilsier at det utelukkende var skjemaene knyttet til distribusjons-, og regionalnettet som skulle vurderes under tildelingskriteriet. Det var kun disse skjemaene som hadde en egen kolonne med navnet «Enhets». I tillegg var det henvist under disse skjemaene til at prisene skulle vurderes opp mot et totalt omfang på henholdsvis 1900 dekar og 2600 dekar. En rimelig opplyst og forstandig leverandør måtte dermed forstå at timeprisene, som ikke var volumjustert, eller hadde slik enhetsangivelse, ikke skulle inngå i evalueringen av tildelingskriteriet. Klagers anførsel om dette fører ikke frem.
- (110) Til anførselen om uklarhet knyttet til hvordan dokumentert avlønning skulle evalueres, vises det til at det fremgikk under angivelsen av tildelingskriteriet at dokumentert avlønning utover minstekrav i lovverk/tariffer skulle premieres under tilbudsevalueringen. I konkurransegrunnlaget var det i tillegg presisert følgende om hvordan fratrekket for avlønning utover minstekrav skulle gjøres:

«De som dokumenterer at avlønner utover minstekravet får 25 % av «mer-avlønningen» godtgjort i evalueringssammenheng. Eksempel: Dersom en tilbyder dokumenterer at deres skogryddere tjener 10 % mer enn minstesats vil Arva trekke 2,5 % fra tilbudssummen når vi evaluerer tilbudene».

- (111) Etter klagenemndas syn gir konkurransegrunnlaget klare føringer for hvordan tilbudssummen skal bli påvirket av hvilken lønn de enkelte skogrydderne har. Nemnda kan ikke se at tildelingskriteriet er uklart på dette punkt. Nemnda kan heller ikke se at tildelingskriteriet slik det er utformet, gir innklagede ubegrenset skjønn i evalueringen. Det fremgår klart hva som skulle inngå i evalueringen, og hvordan dokumentert avlønning skulle ivaretas.
- (112) Klagenemnda vurderer så om det var lovlig å utforme tildelingskriteriet slik at avlønning utover minstekrav i lovverk/tariffer skulle premieres i tilbudsevalueringen. Klager har anført at kriteriet mangler tilknytning til kontrakten.
- (113) Ettersom formålet til anskaffelsesregelverket er å sikre en effektiv bruk av samfunnets ressurser, må valg av tilbud baseres på hvilket tilbud som er best, og ivaretar behovene til oppdragsgiver på best mulig måte. Tilknytningskravet for priskriteriet innebærer etter nemndas syn, at tilbudene må premieres ut fra den prisen oppdragsgiver skal betale for ytelsen, og være knyttet til leveransen som faktisk leveres.
- (114) Det fremgikk klart av konkurransegrunnlaget, at dokumentert avlønning utover minstekrav i lovverk/tariffer skulle premieres under tilbudsevalueringen. I konkurransegrunnlaget var det i tillegg presisert hvordan dokumentert avlønning skulle få direkte konsekvenser for tilbudssummen, herunder hvordan avlønningsen skulle gi fratrekk i tilbudssummen. Kravet var også knyttet opp mot de skogrydderne som faktisk skulle tilbys og gjennomføre kontrakten.
- (115) Innklagede har med dette skissert et ønske om at skogrydderne som skulle gjennomføre kontrakten, skulle ha en lønn over et gitt minimumsnivå. Hvorvidt dette ønsket og behovet ivaretas best gjennom kontraktskrav eller ved angivelsen av tildelingskriteriene, er innklagede nærmest til å vurdere. Avgjørende for klagenemnda er at tildelingskriteriet slik det er utformet er egnet til å utpeke det tilbudet som best oppfyller innklagedes behov og ønske med anskaffelsen. Kriteriet er direkte knyttet opp mot tilbudssummen innklagede faktisk skal betale for ytelsene, og lønningene gjelder skogryddere som skal bidra i kontraktsgjennomføringen. Tildelingskriteriet har dermed tilknytning til leveransen. Klagers anførsel om dette fører ikke frem.

Tilbudsevalueringen under kriteriet «Økonomi/pris»

- (116) Klagenemnda skal ta stilling til om innklagede har foretatt en ulovlig tilbudsevaluering under kriteriet «Økonomi/pris».
- (117) Klagenemnda skal ikke foreta en ny evaluering av tilbudene. Det som skal prøves er om innklagede har forholdt seg til tildelingskriteriet slik det er angitt i konkurransegrunnlaget, om tilbudenes innhold er korrekt fastlagt, og om evalueringen er vilkårlig, sterkt urimelig eller i strid med de grunnleggende prinsippene i loven § 4, se til sammenligning Høyesteretts avgjørelse i Rt. 2007 s. 1783, avsnitt 42 til 44 om tilbudsevaluering.
- (118) Oppdragsgiver har ingen plikt til å gi en detaljert beskrivelse av hvilke forhold som vil bli vurdert under hvert enkelt tildelingskriterium. Det avgjørende er om oppdragsgiver holder seg innenfor de angitte vurderingstemaene. Dette innebærer at oppdragsgiver også kan vektlegge forhold som ikke er uttrykkelig nevnt i konkurransegrunnlaget, men som

omfattes av en naturlig forståelse av det aktuelle kriteriet, se klagenemndas avgjørelse i sak 2025/0899, avsnitt 29.

- (119) Tildelingskriteriet «*Økonomi/pris*» innebar som nevnt at innklagede skulle evaluere leverandørenes enhetspriser, dokumentert avlønning, og andre relevante kostnader. Enhetsprisene skulle oppgis i prisskjemaet, og leverandørene skulle gi sine priser for både regionalnettet og distribusjonsnettet. Slik klagenemnda leser prisskjemaet, var det ingen indikasjoner på at distribusjonsnettet alene skulle utgjøre grunnlaget for tilbudsevalueringen. Både distribusjons- og regionalnettet var knyttet opp til områder på henholdsvis 1900 og 2600 dekar, og hadde tilsvarende utforming. Tildelingskriteriets utforming tilsier dermed at både distribusjons- og regionalnettet skulle vektlegges ved evalueringen av «*Økonomi/pris*». Hvilken innbyrdes vekt distribusjons- og regionalnettet skulle få, gir imidlertid ikke konkurransegrunnlaget føringer for.
- (120) Som innklagede opplyste om i brev av 28. februar 2025, ble det under tilbudsevalueringen bare lagt til grunn prisene som ble oppgitt for distribusjonsnettet. Leverandørenes priser for regionalnettet ble dermed ikke hensyntatt i evalueringen. Innklagede har dermed ikke evaluert i tråd med tildelingskriteriets ordlyd, og evalueringen er derfor i strid med anskaffelsesloven § 4.
- (121) Spørsmålet for klagenemnda er hva som er konsekvensene av bruddet.
- (122) I brev av 28. februar 2025, har innklagede uttalt at dersom «*[innklagede] hadde valgt å ta med rydding av R-nettet i evalueringsgrunnlaget*», så ville det kun medført marginale endringer i poengscore. De endringene dette ville medføre, vil gå i retning av at den relative (prosentvise) forskjellen mellom klager og valgte leverandør hadde blitt mindre. Innklagede fremholder altså at ved en inkludering av regionalnettet, så ville konkurransens utfall fremdeles ha vært at valgte leverandør hadde vunnet konkurransen. Spørsmålet er altså om feilen kan anses for å være rettet ved at innklagede velger å «*ta med*» ryddingen av regionalnettet i evalueringen.
- (123) Klagenemnda bemerker at det ikke er fremlagt opplysninger eller gitt en nærmere forklaring på hvordan poengsummene vil se ut ved å inkludere regionalnettet. Det er heller ikke opplyst om hvordan prisene for regionalnettet er blitt inkludert i evalueringssummen, om regional- og distribusjonsnettet har blitt vektet likt, eller hvordan ryddingsarbeidet fordelte seg på de ulike kommunene, samt hvilken betydning volumangivelsen hadde for poenggingningen.
- (124) En forutsetning for å rette en ulovlig tilbudsevaluering, er at rettingen skjer i tråd med de grunnleggende prinsippene i anskaffelsesloven § 4.
- (125) Som innklagede har påpekt, er det en viss anledning til å vektlegge opsjonspriser lavere enn prisen for hovedytelsen, dersom det er mindre sannsynlig at denne vil bli utløst, se Kjersti Holum Karlstrøm, Marianne Dragsten og Lars Sørensen, *Forsyningsforskriften. Lovkommentar*, § 5-3. Juridika (hentet 13. oktober 2025). Siden innklagede ikke har spesifisert hvordan prisene for regionalnettet ble inkludert i evalueringssummen, er det noe uklart for nemnda om regionalnettet faktisk har fått en mindre vekt enn distribusjonsnettet i den forsøkt rettede evalueringen. Klagenemnda viser til at prinsippene om forutberegnelighet og likebehandling i loven § 4 setter klare grenser for hvordan, og i hvilke tilfeller, oppdragsgiver kan spesifisere og konkretisere tildelingskriteriene etter tilbudsfristen. EU-domstolen har i sak C-331/04 (*ATI EAC*)

avsnitt 32 gitt en snever adgang til å, på nærmere vilkår, foreta en vekting av underkriterier etter tilbudsfristens utløp, men før tilbudsåpning. Klagenemnda vil presisere at en slik adgang ikke vil være til stede dersom tilbudene er åpnet, og den nærmere fastsettelsen av kriteriene innebærer en risiko for diskriminering. Med andre ord vil konkretiseringen av et tildelingskriterium være utelukket dersom oppdragsgiver gir seg selv muligheten til å begunste én leverandør på bekostning av en annen.

- (126) Gjennom utfyllingen av prisskjemaet, oppga leverandørene sine priser for alle områdene som inngikk i distribusjons-, og regionalnettet. På tilbudstidspunktet var det ikke gitt eksakte volum under hvert av områdene.
- (127) Som innklagede har forklart i brev 28. februar 2025, ble det under tilbudsevalueringen, lagt til grunn følgende fordeling av de 1900 dekar i distribusjonsnettet: «*Rødøy – 850, Lurøy 850, Saltdal 100*», og «*Beiarn 100*». Ifølge innklagede er denne fordelingen «*relativt riktig*», sett i lys av at ryddekartet «*indikerer*» en «*omtrentlig*» størrelse som tilsvarer denne fordelingen. Det var altså ikke klart at distribusjonsnettet fordelte seg akkurat slik. Som innklagede selv utdyper, vil «*mindre endringer av denne fordelingen*» kunne gi «*marginale utslag for det totale prisbildet*». Regionalnettet hadde en tilsvarende utforming som distribusjonsnettet i prisskjemaet. Når innklagede uttalte at de ville «*ta med*» rydding av regionalnettet, ligger det altså en forutsetning om at innklagede også har fastslått hvordan dekarene til regionalnettet fordelte seg på de ulike områdene. Ved inkluderingen av regionalnettet i evalueringen, vil dermed også et valg knyttet til denne fordelingen ha innvirkning på det totale prisnivået i konkurransen.
- (128) Klagenemnda viser altså til at ryddekartene for både regional- og distribusjonsnettet bare ga en indikasjon på hvordan dekarene fordelte seg på de ulike kommunene. Innklagede hadde altså et slingringsmonn ved den endelige fordelingen av både regional- og distribusjonsnettet. Dette slingringsmonnet hadde igjen innvirkning på prisbildet i konkurransen. Det var altså flere valg som måtte tas for å kunne inkludere regionalnettet i tilbudsevalueringen. Selv om slingringsmonnet ved den endelige fordelingen av både regional-, og distribusjonsnettet var begrenset av ryddekartene, var det like fullt et valg som måtte tas etter at innklagede hadde blitt kjent med tilbudene. Det samme gjelder fastsettelsen av den innbyrdes vekten mellom regional- og distribusjonsnettet.
- (129) Uten at regionalnettet ble inkludert i evalueringen, oppnådde klager 10 poeng under økonomikriteriet. Valgte leverandør oppnådde først 8,28, og deretter 9,12 etter gjennomført forhandling. Før forhandlingsrunden hadde klager totalt oppnådd 9,07 vektete poeng, mens valgte leverandør oppnådde 9,31. Poengsummene var altså svært like, som igjen tilsier at et endret prisbilde, eller ulik vekting av regional- og distribusjonsnettet, kunne hatt innvirkning på konkurransens utfall. Innklagede kunne dermed ikke rette den ulovlige tilbudsevalueringen ved å fastsette hvordan regional- og distribusjonsnettet skulle evalueres i sammenheng, etter at tilbudene ble åpnet. Innklagedes inkludering av regionalnettet utgjør et brudd på likebehandlingsprinsippet i anskaffelsesloven § 4. Slik klagesaken er opplyst kan det heller ikke utelukkes at måten regionalnettet blir inkludert i tilbudsevalueringen, har betydning for konkurransens utfall. Innklagede har dermed foretatt en tilbudsevaluering i strid med prinsippet om forutberegnelighet og likebehandling. Feilen kan ikke anses rettet.
- (130) Klagenemnda finner derfor ikke behov for å vurdere klagers ytterligere anførsler.

(131) Bruddet klagenemnda har konstatert kan ha hatt betydning for utfallet av konkurransen. Klagegebyret skal derfor tilbakebetales, jf. klagenemndsforordningen § 13.

Konklusjon:

Arva AS har brutt regelverket for offentlige anskaffelser ved å unnlate å dokumentere sine vurderinger av kontraktens verdi, og ved å foreta en ulovlig tilbudsevaluering.

For Klagenemnda for offentlige anskaffelser,

Tarjei Bekkedal

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur